

# COCA BLOOS: 'În altă lume e nevoie de actori'

**P**entru că îi place neprevăzutul, actrița Coca Bloos își surprinde interlocutorul fără a-i da răgaz să se obișnuiască, măcar pentru câteva minute, cu modul său personal de a reacționa, cu un anumit ritm al vorbirii, fără a-l lăsa să identifice felul special cum își strecoară făptura prin zgomotul aiuritor al lumii.

Parcă ieșite dintr-o captivitate provizorie, cuvintele țâșnesc cu o energie nuanțată de mișcările gândului. Privirea se filtrează printre pleoapele întredeschise, căutând de fapt un drum lăuntric. Râsul se amestecă uneori cu fugitive amărăciuni, dar dominante sunt scipirile lui de ironie, de înțelegere, de generozitate. Ca o plantă nutrită de secrete izvoare, vocea se încolăcește, unduioasă, felină în jurul



ideilor. Brusc luciditatea desființează tonurile jucăușe, alintul se preschimbă în sfichiuri nervoase, iar printre paradoxurile de rigoare inteligența pune surdina neliștilor actriței, făcând vizibilă buna sa așezare în lume. Din când în când, amintirile stropesc pânza albă a viitorului cu stropi amărui.

Dacă arta e – așa cum s-a spus – "viul miraculos", artiștii sunt cu siguranță vietăți

magice.

De cele mai multe ori, prima întrebare a unui interviu stărnește răscolirea înfrigurată prin "valiza cu roluri", pentru a schița reperele care marchează o biografie artistică. Vă propun să faceți acest lucru, dar într-un mod indirect: parcurgând o "istorie" a stărilor pe care le declanșează în dumneavoastră întâlnirea cu rolurile. Cum le întâmpinați atunci, la începutul carierei de actriță, ce senzație încercați acum, după ce ați gândit atâtea personaje?

Trecutul este întotdeauna legat de melancolie sau de nostalgie. Și atunci, intervine subiectivitatea, eludezi totdeauna cu voie sau fără voie clipele de neîmplinire, de eșec, de disperare. Să vorbim așadar de "acum": teatrul înseamnă pentru mine ceea ce însemna și atunci – ca motivație, ca ideal. Mi-am făcut un ideal din perimetrul scenei, l-am simțit, l-am respectat, l-am considerat familie, dar și duhovnic, a însemnat pentru mine iubirile pe care le-am trăit sau pe care mi le-am dorit. Acum teatrul se face în condiții mai grele; mă gândesc la întregul aparat administrativ, la nevoile lui și nu la nevoițe – nevoițele țin de interior, dar ceea ce macină acum teatrul ține de nevoi! Teatrul împodobește și alină sufletul, oamenii nu s-au îndepărtat de sălile de spectacol. Există o generație tânără, de actori, e adevărat, aiuntda de tot ceea ce s-a întâmplat, care se caută pe sine și nu știu dacă e ajutată să se găsească și ea reprezintă un potențial artistic, sunt semnele bune ale teatrului. Nu există nici o criză în teatru, ci doar în afara lui. Oglinzile în care se reflectă sunt încețoșate, din pricina atâtor aluviuni tulburate, răscolite.

**V-am invitat să vorbiți despre dumneavoastră și mi-ați vorbit numai despre teatru, despre speranțele lui, despre risipirile lui. Nu mi-ați răspuns ce reprezintă intrarea în tiparul – care uneori clăustrează – al unui rol.**

Acum înseamnă motivație, înseamnă oxigen, forță – și a trupului, și a minții – pe

care încă o mai am, dragoste pentru ceea ce mă înconjoară, respect și, mai presus de toate, umilință. Cu acestea am parcurs drumul de la început și până acum.

**Câteodată simțiți ca pe un dat nefast faptul că intrați într-o zonă a cuvintelor gata spuse, a gândurilor rotunjite, pline de tălcuri, dar străine, chiar puțin cam artificiale?** Da. Este o capcană. Imi asum riscul, responsabilitatea în legătură cu ceea ce am spus până acum prin textele altora, deși aș fi vrut, la un moment dat, să intervin. Știu că "nimic nu e nou sub soare" și de aceea respect ceea ce a fost deja spus. Nu pot să nu recunosc că aș fi avut de foarte multe ori, dacă nu intervenții de valoare, cel puțin comentarii personale. Le-am făcut într-un jurnal sau răzlețite pe diverse foi de hârtie.

**Nu vă tentează publicarea lor?**

Poate că va exista un moment în care mă voi reîntoarce la ceea ce cred eu că este important și rămâne – la cuvântul scris. Cei care au stat prin temnițe și-au memorat ce au citit ca să nu se uite pe ei, să nu dispară. Oamenii sunt purtătorii unor cuvinte. În ceea ce mă privește, știu că e foarte greu să te reîntorci. De obicei, reîntoarcerile – și în dragoste, și în profesie – dacă au loc, trebuie făcute desăvârșit, din punctul în care le-ai lăsat. Pe mine nu m-a forțat nimeni să părăsesc ziaristica. Ca să mă reîntorc acum la scris ar trebui să...

**...Întoarceți clepsidra.**

Nu mai am timp. Păstrez imaginea unui film: "Despărțirea de Matoria". Când oamenii care trebuiau să-și părăsească satul au fost anunțați că vor pleca în curând, unul dintre personaje – știind că nu va mai apuca să vină vreodată înapoi – își spală casa, și-o aranjează, își face ordine, își pune un buchet imens de flori de câmp în casă și apoi așteaptă cu o mare liniște să vadă ce va urma. A scris un jurnal și a-l revedea înseamnă un fel de ordonare a unor clipe, o așezare a lor. Trebuie să revezi felul în care ai locuit tu în lume și te-ai lăsat locuit de ea. Când



parcurgi o jumătate de drum e deja târziu. Nu sunt fatalistă, însă imprevizibilul mi-a plăcut întotdeauna, l-am "practicat" și eu și îi acord importanță. Trebuie să pun ordine și în mine, și cu mine, și în relațiile cu cei din jurul meu.

**Vorbiți cu o asemenea energie despre teatru încât el pare un teritoriu ideal. Nu vă dezamăgește nimic în spațiul scenei ?**

Pe scenă, nu, niciodată. Ceea ce e "afară", când ies din teatru, îmi creează dezamăgiri. Preaplinul de pe scenă câteodată ne golește, dar ne și formează o viață interioară pe care trebuie să o respectăm și care ne dă altminteri această energie. "Afară" începe disperarea, începe dezastrul.

**Ce iubiți ?**

Iubesc oamenii ! Deși câteodată nu știu pe cine ar trebui să trântesc de pereți, pe mine sau pe ei ! Iubesc animalele, chiar și pe cele de care mi-e frică. Apoi, tot ceea ce mă înconjoară. Oscilez între stările de supărare, de feerie, de violență și cele de acalmie. Sunt un temperament coleric și acest lucru mi-a adus foarte multe dezavantaje. Vorbesc mult și repezit, câteodată netrebuincios și astfel pot jigni fără să vreau. După aceea trebuie să fac penitență... Am iubit bărbații, mi-au plăcut... Îmi place muzica bună, sunetul orgii. Dar dacă ar fi fost să cânt la un instrument, aș fi ales bateria. Îmi place să umblu, să merg pe stradă. Detest spațiile închise – avionul, metroul, telecabina. Am tendința să evadez. Am vrut o dată să fac înconjurul lumii...

**Tumele nu au oferit o compensație, nu au satisfăcut măcar parțial această dorință ?**

Mă gândeam la călătorii întru cunoașterea mea: să fiu pusă în anumite situații și să cunosc ceea ce vreau eu să cunosc. Turneele au însemnat muncă. Cu Danaidele, unde stau patruzeci de minute într-o valiză, strânsă în poziție de fœtus, am umblat prin multe locuri, dar nu mi-am putut permite să alerg înainte de spectacol. Nu am fost turiști cu Danaidele. Spectacolele se țineau într-un ritm infernal. La Avignon am jucat seară de seară, la 40 de grade afară.

**Prin teatru se șlefuieste îndelung o adevărată artă a dăruirii. Înveți să oferi, după ce ai învățat să primești. De la cine ai primit lecțiile meseriei de actor ?**

Nu am făcut, din păcate, Institutul de Teatru. Spun "din păcate", pentru că am vorbit pe parcursul discuției noastre despre cunoaștere. Am ratat posibilitatea să îmi cunosc partenerii încă din studenție, să cunosc excelenții profesori din institut. Am învățat teatru de la mod-

elele pe care le-am avut și pe care le voi purta cu mine la fel cu marile mele iubiri, de la partenerii mei mai tineri, dar mai ales de la cei experimentați. Am întâlnit, în teatrele unde am lucrat, parteneri care au împlinit crezul meu despre teatru, începând de la Satu Mare și Piatra Neamț până la Teatrul Mic. Această profesie se "fură"... Ciudat e că am întâlnit parteneri mai tineri care nu vor să aibă timp să fure. Este atât de periculos, dar mai ales plictisitor să "fii plat ca o câmpie", adică să știi totul. În ceea ce mă privește nu am știut niciodată cu precizie ce este teatru. Trăiesc o bucurie, o frământare, o îndoială, o crispare în momentul în care sunt distribuită, chiar și în figurație, chiar și în rolurile secundare. Dacă stau să mă gândesc, văd că nici n-am jucat roluri principale. După zece ani în București,

sub noua direcție a Teatrului Mic, joc un rol principal în **Noaptea încurcăturilor**. Aici începe să se formeze o trupă, dar și cei tineri trebuie să înțeleagă că spiritul de echipă ține de ceea ce aminteam: de umilință și de lipsa suficienței.

**Ce prețuiești la un partener de scenă ?**

Faptul că ți se uită în ochi și nu te privește pe deasupra capului sau în vârful pantofului. Eu am învățat de la modelele mele, de la cei "bătrâni", să mă uit în ochi. Dacă te uiți în ochi pe scenă, în ochii oamenilor, poți să te uiți și în viața de toate zilele.

**Ce transmite această privire ?**

Putere, energie și respectul față de cel care îți este partener și care în momentul acela nu mai e persoana pe care o întâlnești la cabină, ci este personajul. Dacă scrie în text că trebuie să stai cu spatele la el, te conformezi. Dar altminteri

Coca Bloos (a doua din stânga) - Cate din **Piațeta** de Goldoni, pusă în scenă de Silviu Purcărete la Piatra Neamț

foto: André Andreas





ceea ce prețuiesc eu este ca atunci când te "sprijini" de partener, el să nu flexeze mâna sau piciorul !

**Se spune că nu putem răbda mai mult de un sfert de oră disperarea altuia, și totuși actorii "răbdă" ore și ore temerile, încordările, dezagregările interioare ale personajelor pe care le interpretează. Ce nume are această putere de a îndura a unui actor ? Nu i-am putea spune vocație ?**

Nu știu dacă am vocație. Dar cred că Dumnezeu mi-a dat câteva semne că aş putea face această profesie. Am momente când "cad" și îmi spun că îmi iau bagajele – la propriu – și plec. Fie văd montări performante artistice, și atunci încerc tentația unei retrageri într-o altă profesie demnă, fie dezarmez în fața unor spectacole care nu au nimic în comun cu disperarea mea de a pleca. Mă înțeleg uneori disperări, frici enorme, nervi, dezagregări, cum ați spus. Nu știu dacă aceste lucruri țin de vocație sau de temperamentul meu "prăpăstios". Cu cât înaintez în vârstă cu atât sunt mai agresivă, mocnește în mine un fel de nerăbdare. Dar confruntându-mă cu spectatorii, continu să cred că am ceva de spus în această înfăptuire care e teatrul.

**Ce renunțări v-a cerut practicarea acestei profesii ?**

De pildă, a trebuit să plec de la ziar. Apoi,

m-am învățat să vorbesc, să gândesc într-un anume fel. De atâta timp folosesc texte care nu îmi aparțin... Ca să fiu eu, așa cum sunt de multe ori pe scenă, trebuie să fac doar asta. Scrisul rămâne doar o pasiune care nu poate concura ceea ce fac eu acum. Nu cred că viața mea personală e un sacrificiu. La un moment dat tot pierzi lucruri trecătoare, obiecte, obișnuințe. S-ar putea spune că orice om face sacrificiul de a trăi. Dar când ai primit semnalul să faci un anumit lucru, îl faci.

**Ați coincis la un moment dat cu vreun personaj ?**

Da. Cu Cate din *Piațeta*, ca spirit, ca suflet.

**Vă obosește ideea de viitor ?**

Nici nu mă gândesc la el. Pentru mine nici nu există. Nu mă agăț de viață.

**Un cunoscut regizor spunea: "cel mai greu lucru în teatru e să te găsești pe tine însuți". Resimțiți acest adevăr ?**

Nu te poți găsi niciodată, e o fată morgana, o iluzie. Dedublarea caracteristică teatrului se extinde asupra vieții personale. Actorii au o viață foarte scurtă. Ei dau tot. Iar suferințele lor reale sunt privite uneori ca niște puneri în scenă. Imploziile care au loc la fiecare premieră, emoțiile de la fiecare spectacol produc un fel de uzură, accentuează risipirea pe care fiecare o trăiește. Sporul de trăire te

aduce mai aproape de moarte. Cine s-a găsit pe sine a murit, nu mai are îndoieli, căderi, neliniști, nu mai simte acea încordare, acea pândă care face parte din aventura găsirii unui personaj.

Nu e chiar banal să sari din troleibuz și în câteva zeci de minute să fii altul, cu o altă biografie, cu un alt fel de a comunica, de a exista. Sunt actori care vin cu ore înainte de spectacol: Ștefan Iordache, Leopoldina Bălanuță, Mitică Popescu. E un bîiorîn căruia i te supui. Nu vreau să idealizez, dar actorii sunt niște oameni deosebiți. Când le dispare un om drag din familie și ei seara joacă un rol de comedie, nu numesc asta nici sacrificiu, și nici vocație, ci firescul condiției de actor.

**E dureros să fii actor ?**

Nu, de ce ? Dacă te împaci cu gândul că pentru toți e același sfârșit... Probabil că în altă lume e nevoie de actori. Vă dați seama, acolo sus, ce bine e ?... Shakespeare scrie piese în continuare, Toma Caragiu, George Constantin joacă... Dacă vă gândiți însă la felul cum ne tratează mai-marii zilei, aveți perfectă dreptate. Acest dispreț e într-adevăr dureros.

**Adina Bardaș**

Coca Bloos - Danaos din *Danaidele* lui Silviu Purcăreanu



foto: Dorian Delureanu